

Bet. o. lovf. vedr. planlægning

bruttoetagearealer til butikksformål, jf. ændringsforslag nr. 2.

Vedrørende transportafstande

Miljø- og energiministeren finder det hensigtsmæssigt at præcisere, at planlægningen til butikksformål skal ske således, at den fremmer en samfundsmæssig bæredygtig udvikling med begrænset transportafstande, jf. ændringsforslag nr. 1.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Det Radikale Venstres og Enhedslistens medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse* med de af miljø- og energiministeren stillede ændringsforslag.

Et mindretal inden for mindretallet (Enhedslistens medlem af udvalget) opfatter lovforslaget som en permanentgørelse af det midlertidige stop for planlægning af nye storcentre i Danmark. Men et stop for nye storcentre er ikke nok. Enhedslisten mener, at der også skal gennemføres indgreb over for de eksisterende storcentre, så konkurrenceforholdet over for de mindre butikker bliver mere lige og samfundsomkostningerne ved de store centre også betales af disse. Der skal endvidere iværksættes en særlig indsats, som vender udviklingen. Den lokale dagligvarehandel skal genopbygges både på brokvartererne og i landsbyerne. Mindretallet vil derfor arbejde for, at der som supplement til ændringerne i planloven gennemføres følgende initiativer:

- En fjernelse af afskrivningsmulighederne for alle butikstyper.
- Indførelse af en miljøafgift knyttet til størrelsen af kundefæringsarealer ved større butikker og centre.
- Provenuet fra miljøafgiften på kundefæringsarealer anbringes i en statslig butiksfond, som støtter bevarelsen af og oprettelse af små lokale dagligvarebutikker i områder, hvor lokalt engagement tilskynder hertil.
- Etablering af offentlige servicefunktioner i lokale butikker i de tyndt befolkede områder.

Kun en politisk styring, som gennemfører disse supplerende elementer, vil kunne sikre en miljørigtig og samfundsrigtig udvikling af butikstrukturen i Danmark.

Ifølge Detailhandelsudvalgets rapport, Miljø- og Energiministeriet, april 1996, er der inden for relativt få år sket en voldsom vækst i opførelsen af butikksbyggeri. Det fremgår endvidere, at en relativ stor del af de nye butikker ligger i de større provinsbyer og ikke i de mindre samfund, og at relativt mange butikker placeres i udkanten af byerne ved de store indfaldsveje, hvor biltilgængeligheden er stor. Butikker søger sammen i centre, som placerer sig i tilknytning til trafikale hovedårer og med ringe kontakt til det kollektive trafiknet. Samtidig bliver butikkerne større og større, og der er en stadig stigende overkapacitet, som skærper konkurrencen. Resultatet er en voldsom koncentreret af detailhandelen i få centerdannelser. Denne udvikling har medført en kraftig øget bilkørsel samtidig med, at en stadig større del af de danske husstande får længere til dagligvarebutikker, hvilket igen ansporer befolkningen til at anskaffe bil. I denne planlægning glemmes tilsyneladende, at det trods alt stadig er under halvdelen af de danske husstande, der har bil. Derfor anser mindretallet det for vigtigt, at den hermed gennemførte ændring af planloven nu følges op med andre tiltag, som kan sikre en udvikling, der trækker butikkerne tilbage til befolkningen - ikke alene i byerne, men også i de tyndt befolkede egne af landet, hvor netop lokale butikker er en vigtig brik til at modvirke affolkningen.

Et *andet mindretal* (Venstres, Det Konservative Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme imod de af miljø- og energiministeren stillede ændringsforslag.

Mindretallet skal beklage, at lovforslaget hastes igennem, og at udvalget på en række spørgsmål har fået ufyldestående svar. Det statistiske grundlag for et indgreb er mangelfuldt, som det fremgår af besværelserne. Denne lovgivning hviler mere på formodninger og holdninger end på kendsgerninger.

Detailhandelsudvalgets rapport forklarer på sin vis ministerens problem, idet det anføres, at »Der mangler mere omfattende og systematiske undersøgelser af samspillet mellem bymønstre, centerstruktur, detailhandelsformer, indkøbsadfærd og transportvaner«.

Det ville derfor efter mindretallets opfattelse have været rigtigt at afvente Butiksstrukturkommissionens arbejde, inden et så omfattende